Z BLOGU IUSTORIA

Má firmu a tvrdí, že vydělává málo. Co soud u výživného opravdu zkoumá?

> *Druhý rodič vlastní nebo řídí s.r.o. a vyplácí si minimum. Kde hledat jeho skutečné příjmy, co si přečíst v účetní závěrce a z čeho soud u výživného vychází.*

MGR. BÁRA BARTOŇKOVÁ

3. 11. 2026 · 8 min čtení

Firma má nová auta, kancelář v centru a zakázky na rok dopředu. Její majitel si vyplácí minimální mzdu a u soudu říká, že na víc než pár tisíc měsíčně nemá. Tuhle situaci vídám u výživného čím dál častěji, protože podnikání přes s.r.o. je dnes běžné a rozdíl mezi „firmou“ a „mnou“ se dá na papíře nastavit skoro libovolně.

Krátce: soud nesmí skončit u výplatní pásky. Musí zjistit, kolik rodič z firmy skutečně čerpá a čerpat může, a vy mu k tomu můžete dodat čísla z účetních závěrek.

Obecně o tom, jak soud postupuje, když rodič tvrdí, že nic nemá, jsem psala v článku Výživné, když druhý rodič tvrdí, že nic nemá. Tam najdete i paušál u živnostníků a domněnku příjmu pro rodiče, který nic nedoloží. Tady jde o rodiče, který vlastní nebo řídí obchodní společnost.

Kde se ve firmě příjem ztrácí

Peníze z firmy nemusí rodiči chodit jako mzda. V praxi se opakují tyhle konstrukce:

- nízká mzda jednatele, nebo žádná odměna,
- zisk, který zůstává ve společnosti a hromadí se rok za rokem,
- podíl na zisku vyplacený jen jednou za čas, typicky v roce, kdy zrovna neběží spor,
- firemní auto, telefon, byt, cesty a nákupy, které platí společnost,
- půjčky ze společnosti společníkovi, které se nesplácejí,
- platby na partnera, rodiče nebo další firmu,
- přechod z podnikání do zaměstnání krátce před sporem.

Nic z toho samo o sobě není protiprávní. Odměna jednatele s.r.o. se sjednává ve smlouvě o výkonu funkce, kterou schvaluje valná hromada; když smlouva odměnu neobsahuje, je funkce ze zákona bezplatná (§ 59 zákona o obchodních korporacích). Nulová odměna tedy může být úplně legální. Pro výživné ale rozhoduje jiná otázka: z čeho rodič skutečně žije a kolik by z firmy vzít mohl.

Firma není rodič. Soud ji přesto nepřehlíží

Společnost je samostatná osoba a její majetek nepatří společníkovi. Soud proto nemůže prostě sečíst rodičův plat a zisk firmy. Nemůže ale ani skončit u výplatní pásky.

Ústavní soud to řekl jasně v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2492/24 ze dne 16. 4. 2025. Otec v něm podnikal přes několik společností s obratem v řádu stovek milionů. U soudu tvrdil, že není jediným společníkem a zisk si společníci nevyplácejí. Obecné soudy to přijaly a výživné stanovily z otcových tvrzení a z jediného přehledu pro Českou správu sociálního zabezpečení, aniž zkoumaly jeho příjmy ze společností. Ústavní soud jejich rozhodnutí zrušil. Soudy podle něj vůbec nezkoumaly, jaký je reálný příjem otce ze společností a jaký výnos by z nich mohl mít, a jen opsaly položky z účetních závěrek, aniž z nich něco vyvodily (body 33 a 34). Při obratu kolem půl miliardy podle něj nelze na zjišťování ekonomické situace společností rezignovat (bod 35).

Ještě dál jde nález sp. zn. IV. ÚS 2278/24 ze dne 29. 1. 2025. Otec ovládal několik společností a tvrdil, že peníze potřebuje na investice do podnikání. Ústavní soud odpověděl, že plnění vyživovací povinnosti k dítěti má přednost před rozmnožováním majetku a že to, kolik si otec měsíčně ze společností vyplácí, nebylo pro určení výživného rozhodné. Ne každý výdaj do podnikání je nezbytný natolik, aby kvůli němu musely ustoupit potřeby dětí (body 48 a 49).

Soud má navíc přihlížet k celkovému majetku a životní úrovni rodiče, tedy k bydlení, koníčkům a dovoleným (IV. ÚS 2492/24, bod 28). Sem patří i auto, telefon nebo byt, které platí firma. Rodič je nemusí hradit z vlastní mzdy, a o to víc mu z ní zbývá.

Pro odhad, kolik rodič z firmy „čerpat může“, je podstatné, jakou v ní má moc. O rozdělení zisku rozhoduje valná hromada (§ 190 odst. 2 písm. g) zákona o obchodních korporacích). V jednočlenné společnosti vykonává její působnost jediný společník (§ 12 téhož zákona), takže o výplatě zisku rozhoduje sám. Tvrzení „zisk si nemůžu vyplatit“ pak má malou váhu. U společníka s menšinovým podílem je situace jiná a soud ji musí posoudit podle skutečné struktury společnosti.

Co si přečíst v účetní závěrce

Společnost s ručením omezeným musí účetní závěrku zveřejnit uložením do sbírky listin obchodního rejstříku, nejpozději do 12 měsíců od konce účetního období (§ 21a zákona o účetnictví, § 66 písm. c) zákona o veřejných rejstřících). Sbírka listin je dostupná na internetu, najdete ji na justice.cz u konkrétní firmy (§ 3 zákona o veřejných rejstřících).

Nemusíte být účetní. V rozvaze se podívejte hlavně na tyto řádky:

- Vlastní kapitál (A.): účetní hodnota majetku firmy po odečtení dluhů.
- Výsledek hospodaření běžného účetního období (A.V.): zisk nebo ztráta za daný rok.
- Nerozdělený zisk minulých let (A.IV.1.): zisk, který si společníci v minulých letech nevyplatili.
- Pohledávky za společníky (C.II.2.4.1., dlouhodobé C.II.1.5.1.): mimo jiné půjčky, které firma dala společníkům.

Porovnejte několik let za sebou. Rostoucí nerozdělený zisk u jediného společníka, který si vyplácí minimum, je pro soud silný argument.

Pozor na dvě pasti. Částky se v účetní závěrce uvádějí v celých tisících (§ 4 odst. 9 vyhlášky č. 500/2002 Sb.). Číslo „2 400“ tedy znamená 2,4 milionu korun. Splést se v tom dá snadno: ve věci IV. ÚS 2492/24 to přehlédl i soud prvního stupně (bod 32). A malé a mikro společnosti bez povinného auditu smějí sestavit zkrácenou rozvahu a výkaz zisku a ztráty zveřejňovat nemusejí (§ 3a vyhlášky č. 500/2002 Sb., § 21a odst. 9 zákona o účetnictví). Ve zveřejněné rozvaze mikro firmy proto uvidíte z vlastního kapitálu jen souhrnný řádek A., u malé firmy řádky A.IV. a A.V., ale ne podrobnější položky, třeba pohledávky za společníky. To ale neznamená, že neexistují. Soud si může vyžádat úplné účetnictví.

Když firma závěrky nezakládá

Chybějící závěrky ve sbírce listin vídám u rodinných s.r.o. často. Rejstříkový soud může takovou společnost vyzvat a uložit jí pořádkovou pokutu až 100 000 Kč; když povinnost opakovaně neplní, může zahájit řízení o jejím zrušení (§ 104 až 105a zákona o veřejných rejstřících). Za nezveřejnění hrozí firmě i pokuta od finančního úřadu až do 3 % hodnoty aktiv (§ 37a zákona o účetnictví).

Pro vás je ale důležitější něco jiného. V řízení o výživném musí rodič své příjmy a majetkové poměry soudu doložit sám. Kdo to neudělá, tomu hrozí domněnka příjmu podle § 916 občanského zákoníku, o které píšu v předchozím článku.

Co zjistí jen soud

Výpisy z firemních účtů ani daňová přiznání druhého rodiče nezískáte. Soud ano. V řízení o výživě nezletilého dítěte musí sám zjistit všechny skutečnosti důležité pro rozhodnutí a může provést i důkazy, které nikdo nenavrhl (§ 20 a 21 zákona o zvláštních řízeních soudních). Každý je navíc povinen soudu na dotaz sdělit skutečnosti, které mají pro řízení význam (§ 128 občanského soudního řádu).

Konkrétně můžete navrhnout, aby soud vyžádal:

- výpisy z osobních i firemních účtů; banka je soudu pro účely občanského soudního řízení poskytne i bez souhlasu klienta (§ 38 odst. 3 písm. a) zákona o bankách),
- daňová přiznání a další údaje od finančního úřadu; daňový řád výslovně dovoluje poskytnout soudu údaje potřebné pro rozhodnutí o výživném (§ 53 odst. 1 písm. c) bod 3),
- úplné účetní závěrky a účetnictví společnosti, včetně smlouvy o výkonu funkce jednatele a rozhodnutí o rozdělení zisku,
- údaje o vozidlech, která rodič nebo jeho firma vlastní či užívá.

Návrh formulujte konkrétně: které firmy, které roky, které účty. Obecné „ať soud zjistí příjmy“ bývá málo.

Účelový přechod do zaměstnání

Rodič měsíce před podáním návrhu prodá podíl, odstoupí z jednatelství nebo se nechá zaměstnat za průměrnou mzdu. Soud v takovém případě zkoumá, zda se nevzdal výhodnější výdělečné činnosti bez důležitého důvodu a jaký příjem by mohl mít podle vzdělání, kvalifikace a situace na trhu práce (§ 913 odst. 3 občanského zákoníku). Zkoumá také, zda se bez důležitého důvodu nevzdal majetkového prospěchu, třeba prodejem podílu pod cenou, nebo nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Z praxe znám i to, že soud takový krok těsně před sporem neuznal a vyšel z vyšších možností, které rodič měl předtím.

Pomůže, když zachytíte, jak to vypadalo dřív: výpis z obchodního rejstříku s dřívějšími funkcemi a podíly, starší účetní závěrky, starší daňová přiznání, pokud je máte ze společného života.

Soud ostatně může vyjít i z toho, co rodič sám řekne u jednání. Kdo vypráví, kolik stojí jeho bydlení, dovolené nebo kroužky dětí v nové rodině, říká tím soudu, z jakého rozpočtu žije.

Dohoda bývá rychlejší než soud

U podnikatelů se mi osvědčuje začít písemnou výzvou s konkrétními čísly z účetních závěrek a s návrhem částky. Podnikatel umí počítat. Když vidí, že druhá strana zná jeho rozvahu a ví, co může soud vyžádat, bývá ochoten jednat a výzva s několika jednáními často vede k dohodě bez sporu u soudu. Čas ale běží dál: výživné pro dítě lze přiznat nejvýš tři roky zpět ode dne zahájení řízení, tedy ode dne, kdy návrh dojde soudu (§ 922 odst. 1 občanského zákoníku, § 82 odst. 1 občanského soudního řádu). Když jednání vázne, podejte návrh souběžně.

Rodiče se mohou o výživném dohodnout i bez soudu; soud o něm rozhoduje, když se nedohodnou (§ 919 odst. 1 občanského zákoníku). Dohodu ale doporučuji nechat schválit. Soud ji schválí rozsudkem, ledaže je zřejmé, že neodpovídá zájmu dítěte (§ 919 odst. 4), a proti schválení se rodiče už odvolat nemohou (§ 476 zákona o zvláštních řízeních soudních). Schválenou dohodu pak lze vymáhat.

Co si připravit

- názvy a IČ všech firem, kde je druhý rodič společníkem nebo jednatelem,
- účetní závěrky ze sbírky listin aspoň za tři až pět let,
- daňová přiznání a výpisy, které máte ze společného života,
- přehled firemních aut, telefonů a dalších výhod, které rodič užívá,
- doklady o životní úrovni: dovolené, bydlení, koníčky,
- rozpis potřeb dítěte.

Obecné informace o výživném po novele najdete v článku Výživné po novele a v průvodci Výživné na dítě.

Druhý rodič má firmu a tvrdí, že na výživné nemá? Věnuji se rodinnému právu a pomohu vám z účetních závěrek a dalších podkladů sestavit výzvu nebo návrh tak, aby soud viděl, z čeho rodič skutečně žije. Zavolejte mi na +420 732 464 372 nebo napište na bartonkova@iustoria.cz.

Článek popisuje právní stav k 3. 11. 2026. Má informativní charakter a nenahrazuje právní poradenství v konkrétní věci.

Má firmu a tvrdí, že vydělává málo. Co soud u výživného opravdu zkoumá?

Mgr. Bára Bartoňková · Publikováno 3. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/vyzivne-kdyz-druhy-rodic-ma-firmu/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.